

A siker ma már látható

Főszerkesztői beköszöntő

A 2011. év végére átfogó adatok álltak rendelkezésre Brüsszel fiskális expanziót alkalmazó válságkezeléséről. 2008 és 2011 között a fejlett EU-tagállamok 4700 milliárd euró állami támogatást adtak a bankjaiknak. Arányszámban kifejezve: az összes európai GDP 36,7 százalékát. Az autógyárak tekintetében sem voltak restek. A várt eredmények azonban elmaradtak. Mint az már közismert, nem lett gazdasági fellendülés, sőt, a válság tovább mélyült. Azóta is tart. Az eurózóna GDP-arányos adósságállománya az európai válság előtti utolsó „békeév”, a 2007. év adataihoz képest jelentősen megemelkedett. 66,3 százalékról 85,3 százalékra nőtt. Ismerve a körülményeket, és azt a tényt, hogy a görög válság, a spanyol, ciprusi bankmentések előtt vagyunk még ekkor jóval időben, a 20 százalékos adóssággyarapodás eléggé lehangoló. *Az EU tétova, elhibázott, nem átfogó válságkezelése az összeurópai térséget gyengítette. Európa egésze, mint befektetési célterület, az amerikai, arab, orosz pénzalapok szemében egyre inkább kockázatos, befektetésre már kevésbé preferált célterület lett.* Ez nekünk, magyaroknak EU-tagállamként sem jött jól, hiszen a 2010 nyarától az önállóság irányába elmozduló magyar gazdaságpolitika a szabad pénzpiacokról kívánta a szocialisták által a GDP 80 százaléka fölé föltornászott államadósságot finanszírozni. Mint ismert, 2010 nyarán kipateroltuk az IMF-et. Hitele, egyidejűleg gazdaságpolitikai elvárásai nélkül szervezzük állami pénzügyeinket. De a Brüsszelből félrekezelte összeurópai pénzügyek ránk, magyarokra is kihatottak. Ebben a szorult helyzetben Magyarország az IMF-től elővigyázatossági hitelt próbált kérni. Tehát olyan hitelt, amelyet igénybe venni nem akartunk, de jó, ha van, ki tudja, mi lesz még: ha az Európai Unió tovább süllyed, mi már ne süllyedjünk vele. Tehát visszamentünk (volna) az IMF-hez. Lényegében

azzal a mögöttes gondolattal: ha már a rossz gazdaságpolitikai javaslatok, sőt elvárásaitok miatt majdnem tönkrementünk, az Európa Unió, benne a monetáris térség pedig a végét járja, legalább most segítsetek, ha miattatok most újra, mi is bajba kerülnénk.

Ezekben a nehéz napokban, 2011 végén, Matolcsy György volt a vendégünk egy egyetemi előadás keretében¹. A jelentős hallgatói és oktatói érdeklődés mellett a média is csúcsüzemmódra kapcsolt. Készültek a szenzációra. Várták, hogy Matolcsy, a magyar pénzügypolitika vezénylő tábornoka bejelenti a lemondását. Hiszen a liberális média szerint vége a szabadságharcnak, letettük a fegyvert, újra meghunyászkodunk az IMF előtt. És akkor hangzott el a gazdasági minisztertől az egészen mostanáig, de 2013. március 29. után már bizonyára nem felelgetett mondat, akkor, 2011-ben: a siker ma még nem látható. Talán akkor a siker még nem volt látható annyira, mint manapság. Akkor még dolgoztunk a sikerért. Építettük a gazdaságot, újraszabtuk a fiskális politikát. Matolcsy akkor hozzánk, az egyetemre a lövészárokból érkezett, és a lövészárkba tért vissza.

2013 elejétől azonban a siker látható. Igen, a siker ma már jól látható. Kézelfogható. És 2013. március 29-től az Európai Unió részéről is elismert. Kikerülünk a túlzottdeficit-eljárásból. A harmadik év, amikor 3 százalék alatt tartjuk a költségvetési hiányt. A harmadik év, amikor emelkednek a foglalkoztatási mutatók. A harmadik év, amikor képesek vagyunk az IMF nélkül az államadósságot finanszírozni, az országot működtetni. Mi nem kaptunk elővigyázatossági hitelt! És ez nem mellékes. Mégis talpon maradtunk. A harmadik év, amikor saját erőből, ha szerény mértékben is, de felfelé kapaszkodik a GDP. Biztonságos közpénzügy-politikát felmutatva emelkednek, hozzánk vonzódnak a külföldi tőkebefektetések. Csökkennek a megélhetési és rezsiköltségek. Történelmi mélypontra az inflációs ráta. Európa 5 legjobban teljesítő országa között vagyunk. Kivédjük az önkormányzatok csődjét. Az állam átvállalta az adósságukat, egyidejűleg újjászerveztük a közigazgatást. Enyhítettünk a devizahitel-adósok terhein. A bankokat feszes szabályozás és ellenőrzés mellett, nem utolsósorban a közteherviselésbe vonva őket, afelé navigáljuk, hogy a vállalati hitelezéseiket újraindítsák. A Nemzeti Bank, a Fellegvár pedig teljesíti a kötelezettségét. Alaptörvény szerinti küldetését. A vállalkozások refinanszírozásán, a stabil közpénzügyi rendszer megteremtésén munkálkodik. A Fellegvár körül erős gazdasági egységek, bástyák lesz-

nek. Bankok, vállalatok, tudományos műhelyek. *A Fellegváról levezető és a bástyák által behatárolt terület, a línea, megvédi a szállásterületeinket. A társadalmat, a hazai vállalkozásainkat. Új, merőben más szemléletű generációk cseperedhetnek. Erőre kaphatunk! Az Európai Unió gyengül, mi erősödünk. A brüsszeli válságkezelés elhibázott, a magyar eredményes. Újra a nemzet-államok ideje jöhet el, mert a nemzeti gazdaságpolitikákban és a helyi társadalmakban több az erő, a dinamizmus, főleg válsághárítás idején.*

2001-ben írtam²: „A Millennium Évében talán elmondhatjuk, hogy ismét jó táptalajra hullanak a költségvetési pénzügyi támogatások. A tudományos élet eredményeinek, megérlelt magvainak is talán kedvezőbb a társadalmi hasznosulása, nagy a fogadókészség az ország vezetése és társadalma részéről. Az ország költségvetése bőségesen igyekszik táplálni Pallasz Athéné és Minerva követőit és szellemi műhelyeiket. A Millennium Évében fokozódik a nemzet önbecsülése, emelkedik a tudomány közbeszédben való rangja. *Magyarországnak csak úgy van esélye a gyors gazdasági és társadalmi felzárkózásra, ha tudásbázisú gazdaságot tud kifejleszteni. A tudományos élet paradigmaváltásához azonban a magyar pénzügyi politika alapvető újragondolására is szükség van. A külföldről átvett szabadságok, technológiák, a pénzügyi menedzsmenteljárások ugyanis nem elégségesek a magyar gazdaság tartós fejlődéséhez. Főleg az önálló, saját nemzeti fundamentumokon való fejlődéshez. Önálló magyar tudományos életet kell teremteni. Az »egyesült Európába« vivő és ott tartós maradást jelentő tagságunknak ez az egyik alapvető előfeltétele.*”

Hasonló dolgokat, hasonló történések kezdetét érzem most, 2013-ban. Újra van esélyünk. Akkor, 2001-ben: „a nehéz évek után, a gazdasági és politikai rendszerváltozás egy évtizedének elmúltával, a transzformációs válság enyhültével történtek meg a várva várt változások”.³ Most újra, hasonló negatív történések után, ismét. A nehéz évek után, nyolc év szocialista kormányzást követően. Mostanság nem transzformációs, hanem a neoliberális pénzügyi rendszer válságából kivezetésképpen, de ismét önálló nemzeti gazdaságpolitikával érünk el sikereket. A stabil gazdasági alapok stabil társadalmi viszonyokat is kell, hogy hozzanak, ugyanúgy, mint az ezredfordulóra.

E nyugodt szellemi bázison születtek társadalomtudományi folyóiratunk mostani dolgozatai is. *Évszázadokon át a magyar politikai vezetés és társadalmi elit a biztonságát csak úgy érezte, illetve úgy érezte magát biztonságban, ha azt egy külső hatalom garantálta. Legyen az a török porta, a Habsburg-ház,*

Moszkva vagy Brüsszel. Gazdasági, politikai és szellemi szinten egyaránt. *Tudományos műhelyünk munkásai azonban már más fajta szerep- és közfelfogásról írnak.* Közpolitikai vetületben *Tóth Zoltán József* alkotmányjogász, gazdasági téren *Novoszáth Péter* pénzügyes közgazdász, nemzetközi kitekintése révén pedig *Egedy Gergely* történész, egyetemi tanár. Mindhárman a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen oktatói kollégáim. Egy-egy alapos elemzést adnak a nemzeti önállóság új útjairól, karaktereiről. *Tóth Zoltán József* Alaptörvényünk tartalmának tudományos igazolásával szolgál. *Novoszáth dr.* bemutatja, hogy az ortodox, neoliberális gazdaságpolitikát válság alatt is folyamatosan alkalmazó országok pénzügyi helyzete tovább gyengült. *Egedy Gergely* professzor pedig a David Cameron által bejelentett brit népszavazás politikai kontextusát és történelmi háttérét elemzi. *Robert Scrutonnak* a nemzetállam védelmében felsorakoztatott érveivel igyekszik megmagyarázni a brit konzervatívok euroszkepticizmusát. *Ukrajna és Kína* akadémiai köreiből invitált dolgozatok pedig a magyar kormány új szövetségi politikájára, gazdasági kapcsolataink, figyelmünk, kitekintési köreink szélesítésére utalnak.

Érdeemes Polgári Szemlét olvasni!

Prof. Dr. Lentner Csaba
egyetemi tanár, főszerkesztő

JEGYZETEK

- ¹ Matolcsy György előadása megtekinthető a www.polgariszemle.hu honlapon, a Polgári Közgazdasági Műhely link alatt.
- ² *Tudományos értékeink. Tanulmánykötet.* Szerk.: Lentner Csaba, Soproni Egyetem, Sopron, 2001, 381. o.
- ³ Uo.